
UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Commissie Water

Besprekingsverslag

Datum 11 februari 2020

Aanwezigen R. Kremers (voorzitter), L. Dennenberg (p.v.v. secretaris), P.J. Gaynor (heemraad), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), S.J. de Bruin (ChristenUnie), M. Groenewegen (Bedrijven), W. Goedhart (Natuurterreinen), J. Immeker (Ongebouwd), J. van der Kolk (Lokaal Waterbeheer), K. de Kruijf (PvdA), A.T.F. Meier (Water Natuurlijk), S.E. Mulder (VVD), H.H. Pastoor (50PLUS), J.C. Pol-de Visser (AWP), G.C. Sprik (50PLUS),

Commissieleden niet zijnde gekozen bestuursleden T. Bresser (AWP), S. Buist (PvdA), M. Meeuwissen (Water Natuurlijk), L. Polinder (SGP), H. Veldhuizen (CDA)

Ambtelijk aanw. R. Moolenaars, P. Blom, M. Bos, A. Smeenk, E. Schrama, R. van Kessel, R. Stellingwerff, M. Reijnders, D. Roubos

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Erica van de Ploeg

Volgende verg. 21 april 2020

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De heer Mulder vraagt om vergaderstukken die al eerder klaar zijn, eerder beschikbaar te stellen en niet pas bij de verzending van de agenda. De secretaris zal onderzoeken wat er mogelijk is.

2. Mededelingen

Heemraad Van Vreeswijk meldt dat de ingenieursbureaus Witteveen+Bos en Royal HaskoningDHV met Wilp de Vernufteling-prijs van de branchevereniging Koninklijke NLI ingenieurs hebben ontvangen voor hun innovatieve werk aan de Waterfabriek in Wilp.

Heemraad Van Vreeswijk meldt dat oplevering van de BECH in december 2019 niet heeft plaatsgevonden vanwege een aantal fouten en storingen. Omdat de ontwatering niet optimaal was, heeft de directie van BECH op 10 januari jl. zelf de aansturing van de

ontwateringsprocessen op zich genomen. Men geeft aan dat het inmiddels redelijk onder controle is en dat de productie 100% is. Het waterschap heeft de directie en raad van commissarissen van de BECH opdracht gegeven om de businesscase door te lichten. In maart komt het jaarverslag over 2019. Heemraad Van Vreeswijk stelt voor om daarna een aparte - indien nodig besloten ab - vergadering over de BECH te beleggen.

3. Vaststellen verslag commissie Water van 5 november 2019

Tekstueel:

Pag. 6:

Mevrouw Meeuwissen zal haar opmerking over agendapunt 5 schriftelijk doorgeven aan de secretaris.

Naar aanleiding van het verslag zijn er geen opmerkingen.

Actielijst:

1. Totaaloverzicht stand van zaken BECH: zie de mededeling van heemraad Van Vreeswijk; dit komt na maart terug in de commissie Water.
2. Evaluatie discrepantie: blijft staan.
3. Presentatie stand van zaken droogte: is vandaag geagendeerd.

De rondvraag over de mate van schadelijkheid van muizen op een dijk is schriftelijk beantwoord.

4. Stand van zaken droogte

Elbert Schrama, beleidsadviseur afdeling plannen en projecten, geeft een presentatie over de stand van zaken van de droogte. De presentatie wordt in Ibabs bij de vergadering gevoegd.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Zijn er, naast het plaatsen van schotten, ook mogelijkheden om water uit bijvoorbeeld de IJssel omhoog te pompen naar hoger gelegen gebieden en het hier op te slaan? De heer Schrama antwoordt dat men in de BOVI liever maatregelen treft om het water duurzaam vast te houden in de bodem.
- Komt de drinkwatervoorziening niet in gevaar als het grondwaterpeil erg laag is? Moet er niet iets aan onttrekking door de industrie gedaan worden? De heer Schrama geeft aan dat Vitens en de provincie middels een MER juist onderzoeken waar de drinkwateronttrekking uitgebreid kan worden.
- Werken we samen met omliggende waterschappen, die hetzelfde probleem hebben? De heer Schrama bevestigt dat er met provincie(s) en andere waterschappen wordt samengewerkt, bijvoorbeeld in het droogteonderzoek hoge zandgronden.
- Zitten in alle beken, die water afvoeren vanaf de Veluwe, schotten? De heer Schrama geeft aan dat wordt gekeken waar het mogelijk is om het peil hoger op te zetten, maar dat men liever water vasthoudt in de bodem.
- Kunnen er nu al maatregelen, vooruitlopend op de gebiedsgerichte aanpak, genomen worden, en zo ja, welke? De heer Schrama bevestigt dat er al maatregelen in de

lopende gebiedsprocessen worden genomen. Daarnaast worden kansen die zich aandienen, direct aangegrepen.

Beantwoording door heemraad Schoonman:

De bestuurlijke aandacht die er sinds 2018 landelijk is voor droogte is vooral gericht op het waterverdelingsvraagstuk. Ook de wateraanvoer naar Nederland via de grote rivieren is een bestuurlijke uitdaging.

De specifieke hoge zandgrondenproblematiek gaat niet alleen over de waterverdeling, maar ook over de waterbeschikbaarheid. Hiervoor worden aan de voorkant maatregelen genomen om het water vast te houden, zoals bufferen en infiltreren. Hierin trekt ons waterschap samen op met andere waterschappen met hoge zandgrondenproblematiek. De in de presentatie genoemde sporen 1 en 2 waren kortetermijnmaatregelen. Spoor 3 betreft een systeemverandering en hiervoor moeten nog oplossingen gezocht worden.

5. Ingekomen stukken

5.1 Stroomgebiedbeheerplan KRW 2022-2027

Ruben van Kessel, beleidsadviseur afdeling plannen en projecten, geeft een presentatie over de stand van zaken van het KRW-proces. De presentatie wordt in Ibabs bij de vergadering gevoegd.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Er zijn veel complimenten voor de duidelijke en verhelderende toelichting op de stukken. Deze presentatie zou nuttig zijn voor alle ab-leden.
- Kan, eventueel in kleiner verband, toegelicht worden waar we nu exact staan?
- Hoe is de stand van zaken in andere landen, die een lager ambitieniveau dan Nederland (en Zweden) hadden?
- Hoe pakt de aanpassing van de doelen uit? Gaat de provincie mee met de gedachtegang van dit waterschap?
- In de maatregelen zit een onevenwichtigheid: liever hier niet één sector specifiek uitlichten, want er zijn wel meer sectoren waar nog wat te winnen valt.
- Wie waren de externe partijen waarmee overlegd is en wat vonden ze van het plan?
- Is het stuk ter kennisname of ter goedkeuring door het ab?
- Het waterschap kan niet veel meer doen, maar de partners moeten nu in de haarvaten maatregelen nemen om de KRW-wateren verder te verbeteren. Valt dat onder het budget van 1,8 miljoen euro of komt dat er bovenop?
- Het waterschap heeft niet op alles invloed, zoals de uitstoot van het verkeer. Wat doet het waterschap daarmee?
- Er zijn 19 doelen wel gehaald en 13 niet. Wat zijn de belemmeringen om die 13 te halen?
- Wat is de stand van zaken van de tweede tranche; liggen de financiën op schema? Die 1,8 miljoen euro voor de derde tranche is relatief laag. Komt dat doordat de eerste twee fasen zo succesvol zijn geweest of is dat een resultante van de doelaanpassing?

- “Aan de chemie kunnen wij niets doen”. Dat is een beetje te gemakkelijk gezegd en niet terecht. Aan de afstroom van wegen, de eigen lozingen op oppervlaktewater en nutriënten in de bodem kan het waterschap wel wat doen.
- Bij het halen van de doelen is vis vaak een probleem. Welke soorten betreft het en wat is de achterliggende oorzaak daarvan?
- Bij 2.4 wordt doelvertraging genoemd; hoe lang gaat die door?
- Graag een indicatie van de financiële omvang van de procedures.
- Hoe groot is bij 2.3 is de invloed van bijvoorbeeld meststoffen en bestrijdingsmiddelen op het oppervlaktewater?
- We zijn er inderdaad nog lang niet: er komt nog veel verontreiniging via de grond in het oppervlaktewater.

Beantwoording door heemraad Schoonman:

- De ab-leden zullen regelmatig op de hoogte gebracht worden van de stand van zaken van dit dossier.
- Er is een forse investering gedaan in de afgelopen jaren. Nu wordt gekeken wat de partners kunnen doen om de waterkwaliteit te verbeteren. Hiertoe zijn procedures nodig. Ook zal het waterschap co-financier zijn. Dit is wel in de meerjarenraming meegenomen, maar niet op projectniveau terug te vinden.
- De provincie is positief over de voorgestelde maatregel.
- We wachten niet tot 2027 met de voorbereidingen op de discussie over doelverlaging of doelvertraging. Als voorbeeld wordt genoemd de historische bemesting: met name in de Gelderse Vallei zit nog een enorme hoeveelheid nutriënten uit het verleden in de bodem.
- De externe partners zijn zich ervan bewust dat we een gezamenlijke opgave hebben en zijn hierbij goed aangesloten.
- Die 1,8 miljoen euro is vooral bestemd voor procesgeld en een stukje cofinanciering richting de agrarische sector. Grote investeringen zullen de komende tijd niet meer gedaan worden, alleen nog een aantal kleinere, die terug te vinden zijn in de begroting van 2020.
- De externe factoren waar we geen grip op hebben, zullen wel benoemd worden en meegenomen worden in de afwegingen over doelverlaging of -vertraging.

Beantwoording door de heer Van Kessel:

- Bij de 13 waterlichamen waar de doelen niet gehaald worden, bleek bij het overdoen van de gehele exercitie dat deze doelen in 2009 te hoog zijn vastgesteld. Dit is dus geen ambitieverlaging, maar een doelverlaging door voortschrijdend inzicht.
- De stand van zaken van de uitvoering: Het project Binnenveld afgerond. De Modderbeek is opgeleverd. Wat kleinere projecten waren bewust op het eind van de planperiode gepland. Momenteel lopen de herinrichting van de weteringen in Eemland en de voorbereidingen voor de herinrichting van de Voorsterbeek.
- De KRW kent verschillende categorieën chemische stoffen. Nutriënten vallen niet onder de chemische stoffen, maar onder de biologische ondersteunende stoffen en daarvoor heeft het waterschap wel degelijk handelingsperspectief, samen met de partners. Dit gaat met name over prioritaire stoffen, waarvoor Europa de normen

opstelt. Het waterschap zit bij deze categorie stoffen niet zelf aan de knoppen, maar kan wel een signaal afgeven aan partijen die er wat aan kunnen doen.

Dit onderwerp is een d&h-besluit en komt niet terug in het ab. Via het BOP wordt wel het totale programma voor zes jaar vastgesteld door het ab en de projecten komen in de jaarlijkse begroting terug.

5.2 Veiligheidsrapportage 2019

Reindert Stellingwerff, beleidsadviseur voor de waterkeringen en dijkspecialist, geeft een presentatie over de jaarlijkse veiligheidsrapportage 2019. De presentatie wordt in Ibabs bij de vergadering gevoegd.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- De optelsom in tabel 4 op pag. 16 klopt niet.
- Zijn er al resultaten bekend over de invloed van gefaseerd maaien op de stevigheid van de dijk?
- Het is prettig te horen dat het onderhoud van de keringen op orde is.
- Hoort de Westdijk hier in? Als die op de schop gaat, geldt een andere veiligheidsnorm.
- Je zou uit de tabellen kunnen concluderen dat we niet veel opgeschoten zijn sinds 2018. Graag een korte toelichting hierop.
- Kan het geotextiel dat gebruikt wordt voor de piping ook gebruikt worden op de kruin van de Grebbedijk?

Beantwoording door heemraad Gaynor:

- In het licht van het veiligheidsrisico bezien, voldoet de Westdijk aan de norm.

Beantwoording door de heer Stellingwerff:

- De kruin is de plek die het meest beweegt en daar zou geotextiel kunnen scheuren. Daarom is daar klei en gras toegepast. Voor een noodreparatie wordt wel geotextiel gebruikt.
- In tabel 4 op pag. 16 is een kunstwerk in Baarn nog niet van oranje op groen gezet. Het getal van 31 is correct.
- De gevraagde nuancering bij de tabellen is dat dijkverbetering een langzaam traject is. In de tabellen blijft alles vrij lang op oranje staan. Daarnaast zijn vanwege de nieuwe normering sommige dijken op oranje gezet: die moeten nog opnieuw beoordeeld worden.
- Het nieuwe maaibeleid is nog in ontwikkeling en is afgelopen week geëvalueerd. Het tegengaan van erosie is en blijft de hoofdfunctie. Daarnaast wordt gekeken wat er mogelijk is om de biodiversiteit te verhogen. Zo wordt bijvoorbeeld onderzocht of de grasmat niet achteruitgaat als het gras langer blijft staan.

6. Voorstellen

6.1 Veiligheidsopgave Noordelijke Randmeerdijk

Heemraad Gaynor geeft aan dat zich een kans heeft aangediend om via minnelijke weg twee percelen aan te kopen. Het gevraagde krediet betreft een voorfinanciering.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Op pag. 2 in de eerste alinea staat dat bij de aanvraag van het voorbereidingskrediet voor de planuitwerkingsfase niet is onderkend dat nauwkeurig inzicht in het ruimtebeslag noodzakelijk was. Kan dat uitgelegd worden?
- Kan biodiversiteit ook een plekje krijgen in dit soort voorstellen?
- Over hoeveel grond gaat het?
- Is het in plaats kopen ook mogelijk om te ruilen met Staatsbosbeheer?

Beantwoording door heemraad Gaynor:

- Het gaat om een geringe oppervlakte grond.
- Ruilen met Staatsbosbeheer is niet mogelijk, omdat men de afwaardering van de grond naar een andere waarde dan natuur gecompenseerd wil hebben.
- De tekst in de eerste alinea zou moeten zijn: "Gaande het proces is onderkend..."
- Conform het biodiversiteitsbeleid van het waterschap zal hier in projecten rekening mee gehouden worden.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt met een positief advies als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 4 maart a.s.

6.2 Aanvullend voorbereidingskrediet TGG Westdijk

Heemraad Gaynor licht toe dat alle sporen, waarover het ab al eerder geïnformeerd is, op dit moment nog lopen. Er wordt een nieuwe dotatie van 1,4 miljoen euro gevraagd voor onderzoek en juridische ondersteuning.

Het plan van aanpak voor de last onder dwangsom eerste fase wordt a.s. maandag in d&h goedgekeurd, gaat daarna door naar het bevoegd gezag en vervolgens naar de gemeente Bunschoten. Op 19 februari is er een bestuurlijk overleg met de gemeente Bunschoten om invulling te geven aan de tweede fase.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Dit is een hoog risico. Is de leverancier van de vervuilde grond al aansprakelijk gesteld?
- Is het mogelijk om d&h te mandateren voor een hoger bedrag, zodat de vele voorstellen en (eventuele) besloten vergaderingen minder vaak nodig zijn?
- Waar is het extra krediet precies voor nodig?
- Wat is de oorzaak van het uitstellen van de beslissing?
- Wat is de voortgang van de aansprakelijkheidstelling?
- Wat is de stand van zaken van het juridisch proces?

Beantwoording door heemraad Gaynor:

- In december zijn in de besloten bijeenkomst de verschillende sporen, de samenhang en de gevoeligheid gepresenteerd. Op het moment dat er meer bekend is, zal opnieuw in beslotenheid vergaderd worden. De verwachting is dat dit tegen de zomer zal zijn.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt met een positief advies als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 4 maart a.s.

6.3 Beleidskader Biodiversiteit

Heemraad Schoonman geeft aan dat hier gisteren in de beeldvormende vergadering al uitgebreid bij is stilgestaan.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Veel fracties spreken hun complimenten uit voor deze beleidsnotitie, die er ook nog heel mooi uitziet.
- Het vergroten van biodiversiteit moet geen doel op zich zijn: de soorten moeten passend zijn bij de ecosystemen die we in beheer hebben.
- Men wil graag op de hoogte gehouden worden hoe bij grotere projecten gewerkt wordt aan de biodiversiteit.
- Hoe verhouden experimenteerruimte en lef zich tot de waterveiligheid?
- Functionaliteit gaat boven biodiversiteit.
- De gezondheid van mens en dier wordt gemist in de voorliggende beleidsnota. Is het mogelijk om toetsing door RIVM of NVWA op te nemen binnen de kaderstelling?
- Hoe werkt dit document door in andere documenten, zoals de KRW?
- Op pag. 17 wordt gesproken over exoten, maar tegenwoordig spreekt men liever over: schadelijke invasieve soorten.
- Op pag. 19 tweede kolom moet "functies" waarschijnlijk "partners" zijn?
- Spoor Z heeft nog veel losse eindjes; er wordt voor gepleit om deze stap efficiënt aan te pakken.
- Kan natuurinclusiviteit een verdienmodel voor het waterschap zijn?
- Bij spoor Z graag het woord "kanttekeningen" vervangen door "uitdagingen", want het gaat hier immers om experimenteerruimte en lef.
- Het is jammer dat het vervolg bij de reguliere BBP-cyclus aan de orde komt. Het waterschap mag naar buiten toe wel wat explicieter zijn en lef tonen.
- Het is prettig dat dit past binnen de kaders en er geen extra middelen voor nodig zijn.
- Er wordt aandacht gevraagd voor toename van schadelijke insecten en tevens voor schadelijke exoten, die een probleem vormen voor aanliggende agrarische percelen.
- Hoe worden binnen het waterschap de energietransitie en biodiversiteit op elkaar afgestemd, want dat kan elkaar tegenwerken?
- Wordt er bij het aangepaste maaibeleid ook rekening gehouden met het ontstaan van wateroverlast? Bij minder of niet meer maaien, komen er meer nutriënten in het water. Hoe kunnen we dan onze KRW-doelen halen?

Beantwoording door heemraad Schoonman in eerste termijn:

- In de notitie gaat het over het versterken van de biodiversiteit, die in het huidige ecosysteem past. Dit is een meekoppelkans.
- Het past binnen de huidige begroting, maar als er heel veel kansen ontstaan, kan er wellicht via dit spoor op biodiversiteit een plusje gezet worden.
- Gezondheid van mens en dier is complex. Een apart onderzoekspoor is voor ons waterschap een te grote opgave, zeker omdat het om geringe oppervlaktes gaat. Wel zal goed gevolgd worden wat er in den lande gebeurt op gebied van biodiversiteit.
- Het waterschap gaat aan de voorkant kijken naar de meerwaarde die toegevoegd kan worden aan onze functionele taak, waaraan we uiteraard blijven voldoen.
- De tekstuele opmerkingen zullen worden meegenomen.
- Wat betreft de losse eindjes in spoor Z: dit is nog een zoektocht.
- De suggestie om successen en eventuele minder succesvolle zaken, niet alleen in de bestuursrapportage maar ook in de publiciteit uit te dragen, wordt ter harte genomen.
- Nutriëntenuitspoeling als maaisel blijft liggen, komt ook in het bodemprogramma aan de orde en zal gemonitord worden.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Er wordt nogmaals verzocht om de inzet van capaciteit in spoor Z te bewaken. Heemraad Schoonman bevestigt dat een en ander binnen de kaders zal blijven.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 4 maart a.s.

7. W.v.t.t.k./Rondvraag

De heer Bresser (AWP) vraagt om een korte notitie over het beleid van het waterschap ten aanzien van aquathermie/geothermie en drijvende zonneparken. Omdat de portefeuillehouder niet aanwezig is zal op deze vraag nog een aparte reactie komen.

De heer Pastoor (50PLUS) vraagt of het ab een dijk kan bezoeken waar geotextiel gebruikt is. Ambtelijk wordt aangegeven dat dit een uitdagende vraag is omdat daar waar het toegepast is, dit niet meer zichtbaar is. De ambtelijke dienst zal de mogelijkheden verkennen.

8. Sluiting commissie Water

De voorzitter sluit de vergadering om 21.40 uur, met dank voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 21 april 2020.

Voorzitter

Secretaris

Datum 11 februari 2020
Onderwerp Commissie Water
Pagina 9 van 9

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	10-09-2019	Totaaloverzicht stand van zaken BECH	Portefeuillehouder	Na mei 2020	
2	05-11-2019	Evaluatie discrepantie			
3	11-02-2020	Onderzoeken of vergaderstukken eerder beschikbaar gesteld kunnen worden	Secretaris		
4	11-02-2020	De portefeuillehouder zal op de vraag over het beleid t.a.v. aquathermie/ geothermie een schriftelijke reactie geven.	Secretaris		
5	11-02-2020	Mogelijkheden van een bezoek aan een dijk met geotextiel verkennen.	Amtelijke dienst		